

PŘIŠLA Z MOŘE

MILOŠ URBAN

ARGO

**Miloš
Urban**

**Přišla
z moře**

ARGO

ARGO, 2014

Copyright © Miloš Urban, 2014

Cover © Pavel Růt, 2014

ISBN 978-80-287-0895-8 (váz.)

ISBN 978-80-257-1119-4 (e-kniha)

1 Najáda

Výdělek ze své roční stáže bych dal za to, abych ji viděl v té vodě na vlastní oči. Nejen ze záběrů kamer hlídajících pláž. Jak připlavala na mírných vlnách, stoupla si na dno, šla po něm několik metrů a pak se zastavila. Tohle nezaznamenaly ani kamery; nespatrił to nikdo. Když ji zaměřilo jedno otáčející se elektronické oko a pak druhé, už tam byla. Stála tam. Být vlny toho rána silnější, na místě by nevydržela, ale pohyb solného roztoku francouzsky zvaného La Manche (Rukáv) a anglicky The English Channel (Anglický kanál) byl po bouřce tak líný, že vydržela stát bez pohnutí dvacet dva minut, než ji pracovník dozorčí služby na svém monitoru zaznamenal. Mezitím patrně spal. Poslal tam strážníka. Když na ni muž v uniformě promluvil, pohlédla na něj jakoby v úžasu. Neřekla ani slovo. Vypadala trochu jako cizinka.

Později jsme psali tu reportáž a Trevor se zeptal, jestli vím, jak se Kanál řekne bretonsky. Nevěděl jsem a on řekl: Mor Breizh. Uvázlo mi to v hlavě, protože člověku jako já ten název nutně připomíná česká slova „moře“ a „břeh“. Dvě slova, jež k sobě patří, ale nikdy nemůžou znamenat obojí. Buď jedno, anebo druhé. A přesto: Moře Břeh. Jako byste mostu dali název Řeka nebo řece Most.

Doktorka Fitzwilliamová pak tvrdila, že by nikdo nevydržel ve studené vodě tak dlouho – právě to je podle ní přesvědčivým důkazem, že dívka svůj vyšinutý stav nehraje. Jak

se tam ale ocitla, to Beryl Fitzwilliamová nezkoumala, ani ji to nezajímalo. Jen přidala poznámku, že by člověk, který není na něco takového trénován, těžko uplaval v moři víc než dva kilometry. Namítl jsem, že po noční bouři bylo moře neobvykle klidné. Pokud si nevšimla, jevílo se celé jaro neobvykle teplé a začátek léta je skoro tropický – možná proto se úžina mezi Anglií a Francií chová tak nevyzpytatelně.

Pokývala hlavou, myšlenkami jinde. „Možná chtěla doplatvat do Anglie, ale nenašla tu Anglii, kterou znala. A oněměla. Stává se to.“

Zapochyboval jsem, zda doktorka Fitzwilliamová jako psychiatr využívaný policií je způsobilá něčím přispět.

„Ale odkud by plavala?“ dumala dál nahlas. „Až z Francie? Tomu sám nevěříte.“

Nevěděl jsem, stejně jako nevěděl nikdo z ostatních, co si o tom myslet. Coru na otevřeném moři neviděli. Viděli ji na okraji – na hranici mezi mořem a břehem. Předpokládali tedy, že připlavala. A protože byla vyčerpaná, muselo to být z velké dálky.

Kdybych nepracoval v místních novinách, asi by se mé cesty s jejími nikdy neprotnuly. Ale byl jsem na stáži v *Eastbourne Standardu*, milých, lehce bulvárních lokálních novinách sympatického, nijak významného přímořského města. Výměnný program pro občany zemí EU.

Náš deník si zakládá na tom, že má „večerní vydání“, což je nesmysl hned ze dvou důvodů: onen „večer“ v redakci začíná

už ve dvě odpoledne, a pak – přestože tenhle čas máme dodržovat, aby i v odpolední edici bylo za každou cenu něco nového – nikdo z redaktorů nečeká se svými „večerními“ příspěvky déle než do dvanácti. U oběda se internetové zpravodajství konzumuje nejvíc. Takže večerní zprávy jdou ven v poledne.

Se vším se spěchá, všechno musí být hned. Ale tahle dívka si počkala, než si jí všimli. Že tam v té vodě stojí a čeká. Anebo nečeká, ale naprosto neví, co má dělat.

Fotografie, které *Standard* pustil na internet, byly různé kvality. Ale jedna se vcelku povedla. Byla ostřejší a vůbec mnohem lepší než ta úplně první, pořízená o něco dřív mužem, který fotil své děti, kterak si staví na hranici pláže a moře písčiny hrad (blíž k městu už byla pláž oblázková). Neznámá stála pár metrů za nimi a voda jí sahala po pás, možná kousek nad. Musela zrovna připlavat, zplihlé vlasy jí ještě zakrývaly oči. Pozvedala zrovna rozmazané ruce z moře; zdálo se, že z nich crčí voda. Vypadala jako ztroskotaná mátoha, vůbec tam za ty děti nepatřila. Už tehdy bylo v jejím postoji něco nepřírozeně napjatého. Měl jsem dojem, že chodidly hledá pevné dno, ale to se vymílá a drolí a ujíždí pod nohama.

Seděli jsme vedle sebe v taxíku. Trevor mě vytáhl z redakce, ať jedu s ním; nebudu litovat. Tak trochu za to všechno může on. Za můj nový osud. Jeho počátek. Ale ono to tak je. A to se s ním už nevidám.

Právě Trevor měl ve *Standardu* na starost stážisty, které každý přehlíží a nikdo nepotřebuje, zvláště teď, když se noviny dělají on-line. Ale já tam byl – v místních novinách jihoanglického městečka Eastbourne. Podobně na tom byl můj anglický kolega, jehož jsem nikdy nepoznal. Věděl jsem o něm jen to, že si praxi recipročně odbyvá v regionálním plátku zvaném *Karlovarský deník*.

„Máme *scoop*,“ mnul si ruce Trevor a já si nebyl jistý, jestli to myslí ironicky, anebo vážně. Jeho ironie obvykle hraničila s cynismem, většinou se dala poznat. Teď ale ne. Měl tím slovíčkem „*scoop*“ na mysli zprávu dne, nebo spíš zprávu týdne či dokonce měsíce, jestli ne rovnou celé sezony, neboť v Eastbourne si noviny musí obvykle vystačit s auty – jejich vykrádáním a nehodami. Taková vražda se tu uděje jednou za pět let, a já byl ve *Standardu* právě ve vražedném mezidobí – před půl třetím rokem zmizela ze své vily bohatá dědička ve středním věku; poté se ukázalo, že ji zabil její o deset let mladší milenec, co měl sám peněz jako šlupek, protože pracoval jako dispečer letového provozu na letišti Stanwick. Pouhý plat ještě nikdy nikomu nestačil.

Byl jsem rád, že jsem mezi vraždami, a tedy na mě žádný hrdelní zločin, jak mu tady říkali, nemůže vyjít, přestože se mé psaní pro *Eastbourne Standard* mělo týkat především kriminálních skutků. Takže než mě Trevor nasoukal do taxíku, má poslední reportáž byla o altánku ve veřejném parku, kde každou neděli hrála dechovka, ale ve středu za horké noci

z dvanáctého na třináctého června ho někdo zdemoloval tak, že musel být z parku odstraněn.

Všeobecně se mínilo, že předčasné léto, které nadarmo spalovalo liduprázdné pláže a ohřívalo moře na teplotu, za niž by se nemusela stydět ani Riviéra, může za všechny přestupky a drobné zločiny, jež náš jihoanglický kout sužovaly v době mého stážování. Ale aby zblázněné pozdní jaro vyvolalo u někoho vražedné choutky? To ne. Jsme přece v Anglii.

Trevor mě tedy na reportáž k policajtům nevzal proto, že by tam doopravdy číchal nějaký případ, a už vůbec ne *scoop*, ale potřeboval si to zapsat do výkazu činnosti. Za mou zdárnou stáž dostával od *Standardu* příplatek plynoucí z evropských dotací.

Skutečnou jsem ji tedy viděl až v policejní cele. Byla tam proto, že nikdo nevěděl, kdo je; nakonec mohla být odkudkoli. Říkalo se pak, že jenom civil před sebe, nemluví a nehýbe se; že ji nějaká událost na otevřeném moři připravila o rozum. To však nebyla pravda. Konstábl nás informoval, že během odpoledne chtěla třikrát odejít. Jen tak se zvedla a v plavkách, které na ní už uschly, zamířila z policejní stanice na ulici. Eastbourne není zvláště puritánské město, spíš naopak, a muslimská menšina je tu zanedbatelná, ale přece jenom bylo lepší dát ji pod zámek; už proto, aby někomu nevběhla pod auto.

Z pláže ji přivezli v půl jedenácté. Ve vodě byla bůhví jak dlouho, v oné strnulé póze od čtvrt na deset. Když jsme krátce

před druhou vyslali zprávu o nalezené „mořské panně“ na internet do „večerního“ vydání, podivil se Trevor, že ji v té vodě nezabilo podchlazení.

Samozřejmě jsme v redakci probrali možnost, že je to další němý nalezenec, podobně jako ten mladý muž, co se před pár lety jen tak objevil na pláži, nemluvil, tvářil se jako šestiletý hošík, pak hrál krásně na klavír a někdo v tom spatřoval mimořádně sofistikovaný způsob komunikace; asi jako v *Blízkých setkáních třetího druhu*, když přilétli marťani. Anebo ten jinoch, co ho našli zcela dezorientovaného v lese někde v Německu. Taky zprvu působil jako mimozemšťan.

„Fakes,“ shrnula je Pauline na jednu hromadu, když jsem to s ní v posteli probíral. Všecko to byli podvodníci – i ti, o kterých pak média mluvila s větší opatrností nebo raději vůbec. Zčistajasna se někde objevit a tajemně mlčet se stalo módou mezi mladými pošetilci, kteří nevěděli, jak jinak na sebe upozornit.

V redakci tak přísní nebyli. *Eastbourne Standard* neměl takhle poutavou zprávu dobrých pět let. Proto po tom Trevor skočil a mě vzal s sebou, aby zabil dvě mouchy jednou ranou.

A tak jsme dojeli na policejní stanici, u přepážky se prokázali novinářskými kartičkami a počkali na příchod konstábla Dunna, který nás dostal na starost. Nikdy dřív jsem si s žádným anglickým policistou nepodal ruku, nikdy žádnému nebyl takhle nablízku. Byl vysoký a obtloustlý a voněl deodorantem, který jsem používal na střední škole. (Kosmetika je

vskutku nadnárodní a EU je pro ni malý píseček.) Celkem žoviálně klábosil s Trevorem, s nímž se znal, zatímco mně zmáčkl ruku, až mi zapraskalo v zápěstí. Při tom utrousil poznámku, že slečnu ve žlutých plavkách, co ji ráno „vyzvedli“ na pláži, zatím umístili do cely, protože jednak se pokusila nejednou odejít a pak by to mohla být imigrantka z východní Evropy. Měl jsem pocit, že tuhle poznámku vyřkl poněkud významněji a že byla určena spíš mně než Trevorovi. Takhle něco mu odseknout ... Nic mě nenapadlo. Říkal jsem si, že musím být neutrální, ale šlo to ztuhla. Uvědomil jsem si, že jak nemám policajty rád doma v Čechách, v Anglii to nebude jiné. V něčem jsou si strašidelně podobní.

Dívka od chvíle, co si pro ni přijeli na pláž, nevyřkla jediné slovo. Se skoro žádným, snad jen lehoučce znepokojeným výrazem hleděla před sebe, na čele mělkou vrásku. Občas tence zakňourala, asi jako odrostlejší pes, co je dobře vychovaný, ale přece jen nemá daleko k panice. Nicméně mlčela dál a ani nebylo jasné, zda otázky, jež na ni pršely, vůbec slyší.

Trevor z ní byl nadšený. Eastbournský *Standard* objevil svou hvězdu okurkové sezony.

Ale pořád předbímám.

Šel jsem za zády konstábla Dunna, narvanými v tuhé černé uniformě páchnoucí škrobem a prádelnou a taky tím deodorantem, a za hřbetem jen o něco drobnějším, který patřil Trevoru Masonovi, kolegovi z redakce, jenž s oblibou nosil hnědé manšestráky a letité zelené sako. Což není důležité,

anebo nebylo by v jiné situaci. Ale mně se ten pohled vybaví vždycky, když na ni pomyslím: dva chlápci mě vedou chodbou na policejní stanici, což je dost skličující, ale já potom uvidím ji.

Dunn nám opakoval, že nás sice nebude zamykat, ale máme dávat pozor, slečna nesmí utéct, dokud si pro ni nepřijde někdo z rodiny (protože potom by to měl na triku on, kdyby se jí něco stalo), a to je právě ta potíž – nikdo neví, odkud je a jestli vůbec nějakou rodinu má a kde, protože se o ni dosud nikdo nepřihlásil. Když odemykal mříž, chrastil klíči přesně jako bachaři ve filmech z vězeňského prostředí.

Jakmile ji Trevor zmerčil, ohlédl se na mě a mrkl. A pak jsem ji uviděl taky.

„Můžeme natáčet, nebo aspoň fotit?“ zeptal jsem se a vytáhl z kabely tablet.

„Zkuste to, a usadím vás tady do té cely vedle,“ zasmál se Dunn. Na něco takového neměl právo, ale respektovali jsme, že nám policajti dovolili dívku navštívit, a tak jsem tablet zase schoval.

Trevor na mě mrkl podruhé, nevěděl jsem proč. Rozhlédl jsem se. Myslel jsem si až doted, že tyto provizorní cely jsou vybaveny alespoň soukromým prostorem s umyvadlem a záchodem. Ale nic takového tu nebylo. Prostor měl tak čtyři krát tři metry, z jedné strany sousedil s bílou stěnou, z druhé s podobnou klecí, v jaké jsme se nalézali. Tři stěny tvořila mříž. Naproti dveřím stála prostá lavice s dřevěnou lakovanou

deskou a železnými nohami přišroubovanými k podlaze. Jinak tam nebylo nic.

Lavice a ta dívka. Seděla opřená se svěšenými rameny, a přesto napjatě. Z ramen jí spadala deka, o níž snad ani nevěděla. Zpod ní svítily žluté plavky, ale zcela je zastíňovala dívčina kůže. Jako by její tělo pod dekou žhnulo ztajenou, nepochopitelnou energií, a to i přes to, že obličej měla bledý, maskovaný nestejně usazenou, teď už uschlou vrstvičkou mořské soli.

„Mohla se umýt, ale nechtěla,“ pokrčil rameny Dunn. „Kolegyně s ní byla na záchodě, ale holka tam jen stála před zrcadlem a předstírala, že se nevidí. Já bych řekl, že to na nás hraje, co myslíte?“

Neodvážil jsem se blíž než na tři kroky. Dívka stiskla zuby a vypadala, že by každou chvíli mohla vyskočit a v záchvatu se na nás vrhnout. Trevor se k ní sklonil, mávl jí rukou před očima, a když nereagovala, posadil se tak blízko, že se téměř dotýkali těla. Viditelně se otrásla.

Zachechtal se. „Jde z ní krásný teplo. Já myslím, že musela to moře ohřát o dobrých pět stupňů.“

S rukama před břichem, s koleny přitisknutými k sobě a dekou za zády tam seděla jako závodní plavkyně, která čeká na povel k výstupu na startovací můstek. Chodidla nespočívala na zemi, ale opírala se o podlahu pouze špičkami a prsty, kotníky mírně prohnuté.

Trevor na ni promluvil, už měl zapnutý rekordér, a konstábl si něco zapisoval do notesu. Uvědomil jsem si, že držím

ruce ve stejné poloze jako ona, bezděčně hrbím záda a zvedám se na špičky.

Musel jsem se pousmát, uvolnil jsem se, protřepal si ruce. V ten moment po mně střelila pohledem a zase ho zabetovala před sebou. Ale možná se mi to jen zdálo.

Odhodlal jsem se. Přičapl jsem před ni na bobek a zblízka jí zapátral v obličeji. Pohlédl jsem do tváře antice; takhle krásný, klasicky strukturovaný obličej jsem na vlastní oči spatřil poprvé. Srdce se mi rozbušilo, jako by se o ně pokoušel infarkt.

Říkám to takhle proto, abych si to pamatoval a později se trapně neopakoval. Protože i přes to, že měla kůži vysušenou slaným mořem a ranním větrem, krystalky soli se ve svitu zářivky třpytily a ty zachycené na řasách a v obočí budily dojem buď mejkapu, anebo barevných sklíček či drahokamů, aplikovaných na sochu jejím tvůrcem. Hnědé oči a před nimi obrana z hnědých řas, dlouhých nejméně centimetr, nad nimi protáhlé rusé obočí a všude kolem zlatá pleť patřící bohu Apollónovi; ta dívka byla víc klučičí, než by si byl člověk ochotný přiznat. Na ženskosti jí to neubíralo, a přece spíš než mladé Angličance byla podobná vozatajovi z helénské vázy. Kdyby z ní nevyzařovalo zdraví, byl bych si snad pomyslel, že má žloutenku, tak byla opálená, ale pod tím opálením i přirozeně zlatá, a přece bledá vyčerpáním. Oči byly téměř protažené a veliké. Na kůži noty pih. V rozpraskaných ústech bílé zuby a za nimi černé mlčení. Suché podlouhlé rty,

jež se v koutcích stáčely mírně vzhůru, přestože se neusmívaly. A nad nimi dokonalý pršák vyrůstající rovnou z čela, nos příliš výrazný, příliš peloponéský, než aby mohl patřit nějaké místní slečince.

Její exotický zjev byl hlavní příčinou, proč se policajti báli, že jim na pláži přistála nelegální imigrantka.

Třesoucí se rukou jsem jí posunul deku na ramena, ale docílil jsem jen toho (freudistické přeřeknutí v neverbální rovině), že se jí svezla po zádech a propadla za lavici až na zem. Přeslechl jsem Dunnovo protivné mlasknutí i Trevorovu poznámku o tom, že na to jdu nějak rychle, a opatrně se posadil po jejím pravém boku a s hlavou skloněnou k jejímu solí vonícímu rameni jsem si ji dál prohlížel z bezprostřední blízkosti. Vlasy měla ostříhané nakrátko, ale na temeni se zvedaly a vzadu nad šíjí trochu odstávaly.

Nevěděl jsem o ní v tu chvíli nic než to, co jsem viděl, a přece jsem už tehdy měl pravdu někde na dosah. Možná jsem vážně mohl být dobrý novinář, kdo ví. Ale to bych se nesměl nechat strhnout mladou ženou, která bezpochyby byla obyčejná jako každá jiná, ale já v ní viděl div ne bohyni. A jí to zvědavé okukování nevadilo. Jako by na ně byla zvyklá.

Dunn s Trevorem se něčemu smáli. Můj mozek si s prodlevou přehrál, co uši zaznamenaly už před chvílí, a sice Dunnovu velmi nepolicejní poznámku v tom smyslu, že bych si měl v Anglii najít holku, i když podle jeho mínění to nebude

snadné, protože je to vždy naopak – to Angličan podléhá Češce, nikoli Angličanka Čechovi.

Čeští muži, ušklíbl se – a tím prý nechce říkat nic protičeského ani protievropského, ale je to tak – zkrátka čeští muži se Angličankám nelíbí. O tom jsem věděl něco jiného, ale v přítomnosti té krásné, naprosto netečné dívky jsem neměl nejmenší chuť na to reagovat, a tak ten vůl Trevor sdělil Dunnovi, jemuž do toho nebylo vůbec nic, že tady pan Don Juan Vrba (příjmení vyslovovat jako anglické *verb*, tedy s typickou „polosamohláskou“ uprostřed, ale ještě s *a* na konci) už jednu anglickou holku má, dokonce byla za ním v redakci, je docela ucházející, a když to dobře dopadne, tady náš mladý stážista si ji vezme a stane se – samozřejmě po nějaké době – přešťastlivým poddaným britské královny.

Okřikl jsem ho, ale nic si z toho nedělal, protože u onoho *shut up* záleží, jakým tónem to řeknete, a prostorekému člověku jako Trevor to každý v redakci vmete do tváře několi-krát denně; ani jsem se nedivil, že mu dali na starost zahra- niční stážisty – aspoň se ho na chvíli mohli zbavit.

Konstábl mi s kyselým výrazem v masitém obličejí pogra- tuloval a ujistil se, že jsem v přední kanceláři nechal pas, aby si mě mohli proklepnout.

Požádal jsem ho, jestli by té dívce nemohl přinést skle- nici vody.

Odušil, že jí to nabízel během dne už třikrát, ale ona evi- dentně nerozumí anglicky. V tu chvíli nás Trevor přerušil